

Sosiaali- terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

28.9.2015

SUOMEN HAMMASLÄÄKÄRILIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI UUDEKSI TUPAKKALAIKSI STM 046:00/2015

Suomen Hammaslääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä uudeksi tupakkalaiksi.

Taustaa:

Tupakointi on merkittävä suusyövän aiheuttaja muiden yleisterveyshaittojensa lisäksi. Runsas ja pitkäaikainen tupakointi edistää hampaiden kiinnityskudossairautta eli parodontiittia, jossa hampaiden kiinnitys vähenee. Hoitamattomana hampaat voivat irrota kokonaan, ja seurauksena on myös muita yleisterveysvaikutuksia. Parodontiitti on yleinen ja krooninen suusairaus, joka oireettomana jää helposti huomaamatta, etenkin tupakoitsijoilla. Tupakointi peittää ientulehdusta, jolloin ienongelmat voivat jäädä piileviksi ja edetä. Nuuskan käytöllä on yhteyksiä suuontelon, nielun ja nenän alueen syöpiin. Nuuskan pitokohdassa limakalvo muuttuu vaaleaksi, rypyiseksi limakalvomuutokseksi, johon liittyy suusyöpäriski. Lisäksi nuuskan käyttö pitää yllä voimakasta nikotiiniriippuvuutta.

Suun terveydenhuollon ammattilaisten työhön kuuluu tupakkatuotteiden käytön ehkäisy. Käypä hoito -suositusten mukaisesti varhaisella puheeksi ottamisella voidaan auttaa tupakoivia ja nuuskan käyttäjiä lopettamaan. Suun terveydenhuollon ammattilaisilla on oiva mahdollisuus ottaa tupakkatuotteiden käyttö puheeksi ja edistää savuttomuutta sekä auttaa tupakoinnin lopettamisessa, koska väestöstä suurin osa käy säännöllisesti hammaslääkärin ja / tai suuhygienistin vastaanotolla. Tämä suunterveyttä ja yleisterveyttä edistävä ja sairauksia ehkäisevä terveysneuvonta koetaan ammattikunnassa tärkeänä osana vastaanottotyötä.

Suomen Hammaslääkäriliitto on vuosien ajan monin tavoin tehnyt aktiivista tupakkavalistustyötä. On mm. laadittu yhteistyössä STM:n kanssa suun terveydenhuollon ammattilaisille avuksi arjen työhön neuvontakortti Tupakka, alkoholi ja suunterveys. Lisäksi Suomen Hammaslääkäriliitto toimii mukana Filha ry:n Savuton Suomi 2030 – tupakkavieroituksen asiantuntijaryhmässä. Uusi tupakkalakiesitys onkin hyvin linjassa Hammaslääkäriliiton terveyttä edistävien tavoitteiden kanssa. Erityisen tyytyväisiä ollaan suunnitelmasta hillitä nopeasti lisääntyvää nuuskan käyttöä sen matkustajatuontia rajoittamalla.

Kommentit:

Hallituksen esityksessä uudeksi tupakkalaiksi tuodaan hyvin esille, kuinka merkityksellistä on saada ehkäistyä tupakkatuotteiden käytön aloittaminen ja siten estettyä nikotiiniriippuvuuden syntyminen etenkin lapsilla ja nuorilla. Tupakkatuotteiden vastikkeille, kuten mm. energianuuska, ja niiden myynnille on nyt ehdotettu tiukempaa sääntelyä. Nykyinen tupakkalakihan ei koske näitä tuotteita. Tupakan vastikkeet voivat madaltaa tupakoinnin aloittamiskynnystä. Suomen

Hammaslääkäriliitto pitää ikäsääntelyä erittäin tärkeänä, jottei tällaisten tuotteiden myynti alaikäisille olisi sallittua.

Tämän lisäksi hallituksen esityksessä on otettu kantaa tupakoinnin lopettamisen tukemiseen tutkitusti tehokkain menetelmin. Siinä ehdotetaan, että sähkösavukkeet ja niissä käytettävät nikotiini- ja muut nesteet otettaisiin kattavasti tupakkalain sääntelyn piiriin ja lisättäisiin kansallista sääntelyä. Suomen Hammaslääkäriliitto puoltaa myös tätä ehdotusta. Sähkösavukkeet ja nikotiini- ja muut nesteet eivät tämän hetkisten tutkimusten valossa ole tehokkaita tupakoinnin lopettamisen apuna. Valtioneuvosto on tupakkadirektiiviä koskevassa U-kirjelmässä (U 6/2013) todennut, että nuuskan käyttö (suu- sekä nenänuuska) tulisi kieltää kokonaan. Suomen Hammaslääkäriliitto yhtyy tähän kantaan.

Hallituksen esityksessä on myös onnistuneesti ehdotettu ratkaisuja, joilla vakavaa haittaa aiheuttavaa kodeissa tapahtuvaa altistumista naapureiden tupakansavulle voidaan paikallisin päätöksin vähentää sekä tupakoimattomien että tupakoijien oikeuksia kunnioittaen. Luonnoksen 8 §:ssä Kunnan tehtävät esitetään säädettäväksi, että kunta myös huolehtii paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi. Hammaslääkäriliitto ehdottaa harkittavaksi, olisiko tässä yhteydessä syytä täsmentää myös kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä ja terveydenhuollon ammattilaisten roolia tupakoinnin lopettamisessa tai ainakin tuoda terveydenhuollossa tehtävä työ esille esimerkiksi lain perusteluosiossa.

Suomen Hammaslääkäriliitto ry

Sirpa Korhonen
Puheenjohtaja

Anja Eerola
Varatoiminnanjohtaja